

LBRIS

We know
books

LUCA H. TEICAN

DEFECT_{x2}

EDITURA

CREATOR

BRAȘOV, 2026

CUPRINS

CAPITOLUL I	7
CAPITOLUL II	25
CAPITOLUL III	89
CAPITOLUL IV	149
CUVÂNT DE FINAL.....	169

I

Mă fac vinovat de toate relele de pe pământ. Niciun păcat din lume nu s-ar dovedi străin firii mele dacă l-aș întâlni nepregătit să-i fac față.

— Cum ne ajută asta?

Paul stă rezemat cu palmele de masă în dreapta mea. Este o masă rotundă, mare, în jurul ei suntem șapte persoane. Toți în picioare, toți aplecați deasupra piesei de mobilier din lemn închis la culoare. Nu poate fi nuc. Abanos?

— Propun să nu divagăm, murmură Paul.

Ceva îmi scapă. Enumăr în gând numele fiecăruia dintre cei prezenți în camera cu o singură lampă al cărei fir se pierde în umbra tavanului înalt. Iar pe el îl cheamă Jean-Paul, nu Paul. E din Marsilia.

— M-am gândit... că poate fi important, clipesc eu des.

Obiectul atenției noastre este un morman de cioburi ca dintr-un vas de lut izbit de podea. Olivia manevrează fragmentele din ceramică arsă cu mâinile acoperite de mănuși chirurgicale până când așază și ultimul colț al unei tăblițe dreptunghiulare.

— Un precept comercial, nimic mai mult, declară James.

— Pe o tăbliță din cupru? Întreabă Jean-Paul.

Fragmentele de ceramică s-au transformat în bucăți de metal brun cu margini verzi de coroziune. Absolut firesc. Sau poate că nu. Nimeni nu pare însă deranjat de schimbare și nici eu nu sunt convins că e cel mai bun moment să mă las cuprins de îndoieli mărunte.

— Idolatrie. Credințe tribale. Un cult solar primitiv.

Pe cel cu ochelari îl cheamă Zahur. Privirea lui transmite titlul de doctor antropolog.

— Ar putea fi glife, spune o a doua femeie despre care imediat știu că este istoric lingvist, pasionată de teoriile progresului simultan în populațiile izolate.

— Asta am spus și eu, replică James.

— Instrucțiuni, admite ea. Comerciale? Puțin probabil.

O imagine fugară: tăblița am găsit-o printre ruine spălate de ploi scoțiene, pe o ceață ca din zeci de pânze de păianjen ce mi-au rămas lipite pe creier. Asta pentru că, deși amintirea are un iz recent, senzația că nu-mi aparține este săcâitoare.

— O încoronare, rostește apăsător Jean-Paul. Vedeți cercul care se repetă? Este figura geometrică dominantă. Cineva a fost un rege. Sau mare preot.

— De ce nu chiar o autoproclamare, conchide Olivia, urmărind cu degetul înmănușat cercul cioplit de trei ori consecutiv în piatră.

— Casian? întoarce Jean-Paul fața spre mine.

Îmi încrunt sprâncenele la conturul neregulat al tăbliței devenite pe nesimțite lespede din piatră. Primul cerc este, într-adevăr, plin de omuleți scrijelitiți în ideea unei susțineri numeroase.

— Eu...

Caut din ochi o fereastră pe care s-o deschid cât mai repede, nu știu dacă pentru o gură de aer sau ca să-mi ofere un punct de reper în spațiu și timp. Nu există niciuna.

— Eu cred că este un avertisment, zic. Prima figură e lumea, cercul vieții, sunt mulți. În al doilea cerc au mai rămas doi oameni, pe când în al treilea, nimeni. Zero. Cercul e pus sub semnul întrebării.

O ușă se deschide chiar din față, lăsând o lumină orbitoare să inunde camera. Siluetele noastre fumegă scurt până la disipare.

— Have they told you anything yet?¹ mă întrebă James spre ieșire.

— Not a thing.²

Schițez un zâmbet de „la revedere” și rămân în urma lui pe culoarul imaculat placat cu marmură. De-o parte și de alta sunt agățate la milimetru un număr de tablouri ale căror semnături flamande credeam că pot fi găsite doar într-un muzeu. Din spate

1. Ți-au spus ceva până acum? (lb. engl.)

2. Absolut nimic. (lb. engl.)

mă ajunge Jean-Paul, dar, din fericire, nici el nu are chef de vorbă, așa că ne spunem „au revoir”¹ din degete și colțul gurii.

E clar că niciunuia dintre noi nu i-a priit experiența. Halucinogenul inhalat pe semnătură și-a atins un scop necunoscut încă nouă, căutătorilor în semnificativul mai mult sau mai puțin concret al vieții. Iar cel mai puțin concret ar fi cazul meu. Îmi este greu să-mi imaginez motivul selectării mele printre cercetători veritabili, sosiți la Salzburg în speranța unor granturi cu multe zerouri pentru proiectele cărora le dedică și ultimul ceas din noapte, dar, cu siguranță, și din curiozitate față de modul în care am fost contactați. „Șansa și nevoia unei revelații în istoria umanității” ademenea irezistibil scrisoarea cu antetul și parafa Isidorei, contesă cu rădăcini chiliene și o avere pe cât de mare, pe atât de puțin expusă în ciorba spațiului public. Mondenă, nici atât. Nu găsești trei poze de-ale ei în ziarele pe zece ani. Până și prezența online a contesei se rezumă la singura pagină de prezentare a fondatorilor unui think-tank² altfel cunoscut, unde ne spune că își pune averea la bătaie de fiecare dată când întâlnește mirajul unor „ameliorări de amploare în fibra mult prea vulnerabilă, și nu rareori găunoasă, a umanității și a spațiului ei de manifestare”. Îmi dau acum seama că nu recurge mereu la cele mai ortodoxe metode. Pe lângă experiența de mai devreme, pare să dovedească acest lucru și faptul că *Google* nu știe să fi produs vreun

---

1. La revedere. (lb. fran.)

2. Grup de experți și oameni de afaceri care examinează probleme (macro) economice, sociale și politice și emit concluzii.

ecou în mediul academic, deși donațiile ei se regăsesc din plin pe listele universităților de prestigiu și ale unor institute de cercetare cu nume grele. O asociere benefică, dar incomodă?

Înainte să ieșim în curtea interioară a conacului austriac, avem parte de un ultim test medical. Tensiunea, lanterna neurologică în pupile, două-trei întrebări grijulii. Afară, doi zdraveni ne înregistrează plecarea și, foarte amabili, indică fiecăruia dintre noi mașina care ne va duce la hotel sau la aeroport.

Una după alta, șase mașini alunecă sacadat pe pavajul cubic, îndepărtându-se cu contracandidații mei. La ce suntem candidați, habar n-avem. Observ că mașina destinată să mă ducă și pe mine la aeroport rămâne pe loc; în schimb, sunt bătut pe umăr de unul dintre zdraveni.

— This way, please.¹

Înapoi în hol o văd pe Isidora: optzeci de ani de aristocrație rupti din dichisul unei broșuri regale. Îmi zâmbește cu un gest larg să o urmez. O bătaie de inimă în plus sau în minus, pentru că nu știu exact ce înseamnă o fluturare în piept, și iau holul la pas invers ca un cățeluș docil.

Speranța de a nu colinda prea mult viloiul mi se îndeplinește – intrăm într-o bibliotecă la parter. Asta e bine, pentru că antitalentul meu la conversația de complezență îmi dă dureri de cap pre și post schimb de replici. Mă pregătesc s-o întreb cum e vremea în Chile, dar ea mă salvează:

1. Pe aici, vă rog. (lb. engl.)

— Am o propunere pentru dumneavoastră, domnule Listaru.

Pe o măsură flancată de două fotolii care aduc a jilțuri așteaptă cuminte un set de ceai. După salba de roșu venețian și inserțiile cromate ale ceainicului este cel puțin cristal de Murano. Ne așezăm, îmi indică una dintre ceștile ordonate simetric pe tava din argint, iar eu trag aer în pieptul limbii engleze. Interesant, aș fi zis că titlurile de noblețe și etalările de opulență mă lasă rece; realitatea dispune însă de pârgii invizibile menite să intimideze.

— Sunt onorat, răspund cu întârziere, în lipsa unei replici mai bune.

Măcar gândul că pierd avionul nu-mi provoacă nicio apăsare. Gazda mea se ocupă de tot. Am întâlnit-o pentru două minute ieri dimineață, în mijlocul grupului de șapte, la un mic dejun bogat în saieuri și croasante însă atât de zgârcit în detalii. Cea mai importantă comunicare a fost că nici nu vor exista explicații.

— Totuși, n-am cum să nu întreb ce s-a urmărit prin... Scopul, știți la ce mă refer. Um, ce fel de propunere?

— O, nu vă faceți prea multe griji. Este probabil ce vă doriți de foarte mult timp.

Isidora ia o sorbitură cu încrederea alpinistului care și-a împlânzit mai toți munții vieții. Aroganța ei nu jighește.

— Dar știți cum se spune: atenție când dorințele se împlinesc, adaugă ea.

Ce îmi doresc eu de atâta timp?

— Să fiu sincer, nu știu ce mă recomandă. Nu am proiecte în derulare, nu caut fonduri.

— Mulți nu caută fonduri pentru că sumele mari de bani îi pun în încurcătură. Credeți-mă, nu e nimic rău în asta, mă asigură contesa. Ceilalți vor primi însă cât au nevoie. Poate mai puțin biologul; nu mă mai conving ameliorările genetice.

— Primește chiar și... Tușesc a scăpare. Cel cu energiile subtile, vorbea despre ezoterism, termin eu cu mâna după o mâncărime la ceafă.

Îmi face un bine și nu răspunde. Câtă eleganță. Se întinde după un vraf de dosare pe care intuiesc numele noastre, ale „candidaților”. Niscaiva firmulițe de profil s-au interesat de noi, iar lucrul ăsta îmi stârnește și mai mult curiozitatea. Îl extrage pe al meu și-l sprijină de mânerul gros al fotoliului.

— N-am apucat să actualizez CV-ul, încerc eu o glumă. Zâmbetul ei îngăduitor mă face să vreau să dau timpul înapoi cu zece secunde.

Vine răspunsul. Motivul pentru care mă aflu aici: în dosarul deschis apare titlul cărțuliei mele auto-publicate, mai bine zis aruncate pe *Amazon*¹ cu ceva timp în urmă. E drept muncită, corectată de un britanic nativ contra economiilor mele pe câteva luni, dar la fel de muncite sunt milioane de alte cărți urcate anual pe site-ul gigantului în publicistică. Cartea a avut fix trei descărcări în tot atâția ani de

1. Amazon.com, Inc., este cea mai mare platformă de comerț electronic la nivel global, dominând în același timp și piața de carte online.

existență, de unde și privirea mea blocată într-un gol de neîncredere.

— Ce s-a întâmplat cu gândurile acestea, domnule Listaru? Cu siguranță nu le-ați pus cruce la sfârșitul paginilor. Soarbe fără zgomot din ceașca venețiană. Subconștientul dumneavoastră nu numai că nu se dezice de ele, dar în transă le-a căutat cu orice ocazie.

Realizez că, pe undeva, mi-am dorit să fie vorba despre asta. Un fel de speranță în josul listei, dosită sub tot felul de presupuneri care de care mai ridicole; doar îmi era clar de la bun început că nu mă cheamă să îi repar calculatorul, pe linie profesională. În orice caz, se întâmplă, iar figura serioasă a contesei îmi spune că a trecut la subiect.

— Dacă în prima parte vânez „de ce”-ul, împing din bărbie spre foaia din mâinile ei, în a doua parte se observă că ce doare e rezolvarea.

Mă simt ceva mai confortabil.

— Sau mai degrabă lipsa unei rezolvări, adaug.

— Eu primesc doar rezumatul, se scuză Isidora.

— Desigur.

— Dar selecția titlurilor îmi aparține. Și de ce respingeți o soluție de ansamblu? Tot ce scrie aici indică o singură cale de ieșire.

— Nu este posibil, răspund fără să clilesc. În fine, foarte puțin probabil.

— Ne depășește?

— Ca obiectiv colectiv? Absolut. Dezastre la tot pasul.

Isidora se ridică încet, nu înainte să mă oprească cu un gest de la a mă ridica la rândul meu. Face câțiva pași și, pentru prima dată, remarc nesiguranța mersului în lipsa unui sprijin pe care îl bănuiesc prin apropiere. Cu o mână tremurândă își prinde pandantivul oval din piatră sângerie lăsat la vedere peste bluza din cașmir.

Folosesc momentul să duc ceașca la buze, cu ochii roată prin camera spațioasă îmbrăcată în lemn, desăvârșită de un candelabru cu brațe împletite și frunze aurite. Între două corpuri de bibliotecă descopăr un portret în ulei. Este contesa pe la treizeci de ani.

— Cu sau fără rezolvare, nu sunt sigură că ader la concluziile dumneavoastră, domnule Listaru. Dar să vă spun cum văd eu problema.

— Casian.

Isidora se oprește în fața unui geam înalt și fixează exteriorul. Îmi imaginez o grădină.

— Lumea pare că merge înainte, Casian. Mai mult ca niciodată, dă impresia că accelerăm cu cele mai bune instrumente de care am dispus vreodată. O exuberanță egalată doar de cât de mult batem de fapt pasul pe loc. Contesa oftează. Nu se întâmplă nimic în ce ne privește ca scop sau identitate. Cine suntem și către ce tindem.

De unde îmi făcusem o idee de persoană excentrică și greu de ghicit, mă încercă un sentiment de simpatie.

— Un om care poate să vadă lucrurile de unde le văd eu, continuă ea, știe că am ieșit din pădure, dar că nu suntem decât într-un luminiș.

— O oază?

— O oază de oportunitate, confirmă Isidora. Un moment de grație mai lung și mai permisiv decât orice alt moment de respiro în mii de ani.

Nu mă vede, însă aprob încet din mișcarea capului.

— Cea mai favorabilă perioadă din istoria cunoscută, zic.

— Da, dar pentru ce? se prinde contesa cu mâinile de pervazul lat. Lumina ferestrei găsește pe fața ei linii întunecate. Din păcate, mulți se îmbată cu apă rece, crezând că este ireversibil sau prea puțin reversibil, se întoarce spre mine. Și pierdem timp prețios. Pentru că, de îndată ce lucrurile nu ne vor mai fi favorabile, ne umplem din nou de mărăcini.

Acum oftez eu.

— Gândim la fel.

— Încă nu, mă anunță, reluându-și locul în fotoliul din fața mea. Duce un deget la tâmplă și reproduce din memorie: „*procrearea, probabil cea mai mare eroare a omenirii*”. Cât de convins ești de asta?

Cobor ochii în foaia pe care a lăsat-o între ceaiurile noastre și văd citatul tipărit cu litere îngroșate.

— Destul de mult, cântăresc eu o poziție care să lase loc de moderație.

Nu sunt nici primul, nici ultimul antinatalist din lumea asta, dar n-am de gând să îndepărtez acel

probabil din ecuație. Pozițiile tranșante sunt păguboase. Cu atât mai mult cu cât încă nu știu ce urmează, iar o certitudine pe seama unei afirmații izolate poate duce discuția spre extreme nefericite. Mă simt, așa cum îi simt eu privirea de sfredel, obișnuită cu pești mici și străvezii ca mine.

— Știm amândoi că e o subestimare, îmi spune scurt. Totuși, uite cum facem: îți ofer un an sabbatic. Douăsprezece luni mergi în douăsprezece locuri din lumea asta. Doar pui degetul pe hartă. Minim de intervenție din partea mea: drumul, un acoperiș deasupra capului și o rentă pe măsura salariului tău de acum.

— Ca să ce?

— Ca să te gândești. Ca să confrunți filosofia cu realitatea. Ocazia pe care nu ai avut-o niciodată.

Înțeleg că propunerea ei vine din experiență. Nu a ei, personală, ci a cunoașterii omului obișnuit mereu în căutarea propriei oaze de respiro, unde să poată da jos bolovanii din spate pentru a se apropia de lucrurile pe care doar și le imaginează.

— Nu este ca și cum ai alte obligații, nu? continuă ea cu un ochi spre dosar. Chestia asta te-a costat deja căsnicia. Nu vrei să afli dacă a meritat?

— Nimic din ce am cauzat cuiva nu este un schimb reușit, răspund posomorât. Dar eu nu caut să vizitez locuri. Cel mult idei, situații. Și nu ca să dau înapoi – nu am niciun motiv să dau înapoi.

Isidora se afundă în spătarul tapițat cu modele florale.

— Situație, începe ea. Știi cum e bătrânețea, Casian? Este o pantă care se deschide pe nesimțite sub picioarele tale și care te vrea cu orice preț, împotriva oricărui bun-simț. Împotriva oricărei rațiuni. Care rațiune, dacă a ajuns să fie plămădită din nimic, nu are nicio șansă împotriva nimicului. Și, înainte să-ți dai seama, te scufunzi. Te îneci treptat, centimetru cu centimetru, iar cei din jur nu pot decât să-ți dea paracetamol cu lingurița.

Da, la astfel de situații mă refeream.

— Dacă accepți? continuă contesa. Sigur că pe undeva accepți. Până la urmă, totul devine atât de obositor, un asemenea șir de cicatrici și lovituri succesive, încât un somn definitiv sună a izbăvire. Cam despre asta e vorba, nu-i așa? Despre toate pragurile care îți mai lasă niște plumb prin buzunare. Și despre inutilitatea de-a trece prin... prin procesul ăsta nedemn, se prezintă ea cu mâinile din cap până-n picioare. Înfrorător. Fără nicio logică.

Durere. Ne naștem nevoie și murim durere. Dar nu cred că e cazul să comentez asta acum.

— Dacă-mi veneai cu răspunsurile tale când eram așa, arată ea spre portretul de la treizeci de ani, te-aș fi dat afară din casă. Te-aș fi ponegriț în toate ziarele din oraș. Zâmbește amar-melancolic, o amintire doar de ea știută. Se redresează repede: Douăzeci de ani mai târziu, poate că le-aș fi pus pe fundul unui sertar. Căutam, nu-i vorbă, și atunci, când credeam că sunt încă multe de găsit.

— Iar eu sunt dintre cei ce par să fi găsit.

— Nu pot să ignor nimic. Am obligația să caut până închid ochii, înțelegi asta. Ca să parafrazez un clasic, când după egal nu dă ce trebuie, atunci merită căutat în oricât de puținul probabil.

Isidora se apleacă în față, cu coatele pe mânerulele fotoliului, și mă ațintește stăruitor.

— Arată-mi, se decide ea.

— Ce parte, mai exact?

— Arată-mi de ce. Trebuie să știu cum ai ajuns să crezi asta, bate ea cu degetul în foaia de pe masă.

Ar merge niște gustări lângă ceainicul de pe tăvița din argint. O farfurie cu fursecuri pentru orele care urmează. Îmi dreg vocea:

— Atunci, să încep cu...

— O singură călătorie, mă întrerupe contesa. Doar una. Voi fi și eu pe-acolo. Îți cer prea mult?

Mă simt încolțit. Dar dacă tot bâlciul care m-a chinuit atâta vreme are sens și pentru altcineva, atunci nu pot să refuz. Este un sens reciproc.

— Când și unde? Bine, deși nu văd cum aș putea să...

Din momentul în care am scos „bine” pe gură, lumina camerei a început să scadă și să revină sacadat, cu intensități tot mai puternice. Mai aud doar răspunsul scurt al Isidorei: „Există metode”.

Sigur, de ce nu. Întâi o fumigenă cu ciuperci, acum un stroboscop de călătorii mentale. Nu-mi era

mie mai bine în cămăruța mea din Moieciu? Măcar, față de halucinația colectivă de mai devreme, de data asta pare că sunt plecat cu tot bagajul de memorie.

Sunt într-o sală de așteptare. Eu și încă o persoană, un tinerel cu șapca întoarsă pe dos, cufundat cu nasul într-o revistă *National Geographic*. În standul de reviste dintre noi mai avem *Elle*, *4x4* și câteva tabloide. Îl respect pentru alegerea făcută.

Pe ușa din față scrie *Mens Sana First*¹, Dr. Prof. H.B. Schwarz. Tanti mă trimite la psiholog? Nu că n-aș aprecia efortul, dar i-ar fi fost mai simplu să caute fișa pe unde am încercat să-mi salvez căsnicia. Țintesc ușa din sticlă cu semnul de ieșire, moment în care tânărul începe să râdă. Nevrotic. Întoarce revista să-mi arate o rezervație de lei, printre care un leu alb, și râde ca un apucat. Na, era cumva de așteptat.

— Următorul! se aude din cabinet. Mă fâstâcesc. Alo, cine urmează?

Dr. Schwarz apare în mica sală de așteptare și gesticulează să intru mai repede. Aproape că mă împinge în scaunul din fața biroului la care se trânteste el. Calviție înaintată, mișcări repezite, figură exigentă. Scrie ceva într-un carnet și ridică ochii la mine:

— Anxietate?

Evidență sau parte din dosarul Isidorei?

— Uneori. În situații mai puțin confortabile. Mă privește fix, genul de privire de parcă-l minți la fiecare două cuvinte. Poate cu persoane necunoscute?

1. O minte sănătoasă înainte de toate. (mix lb. lat. + lb. engl.)

Sau când există o miză, ori o anumită incompatibili...

— Fobie socială?

— Nici chiar așa.

Ca și prima dată, ori toată lumea vorbește românește, ori eu înțeleg toate limbile lumii. Avantajele unei iluzii. Dr. Schwarz adaugă un rând din pix, apoi revine:

— Compulsii? Ritualuri?

— Mai ca tot omul.

— Dacă spun: arde-l-ar focul?

— Zic „Doamne ferește”.

Mai scrie un rând, eu mă așez mai bine în scaun.

— Cum stăm cu imaginile intruzive?

Ridică o poză cu un lepros. O întoarce pe partea cealaltă – un cărucior de bebeluși scăpat în fața unui camion. Îmi las fruntea în palmă și îmi masez sprâncenele.

— N-am spus niciodată că-s bun de medicină. Nici de dădacă.

— Depresii?

— Nu, mulțumesc, răspund eu, ridicând capul. Mă felicit că am reușit o glumă, dar Dr. Schwarz nu îmi oferă nici măcar o grimasă. Vin la tinerețe, se transformă cu timpul. Nu așa funcționează?

— Așa fac?

— Important e să rămâi pozitiv.

— Cu gânduri negre dar pozitiv?

— Absolut.

Cumva, cred că m-a sucit. Îmi aruncă un „hm” și pregătește altă poză. O ridică doar pe jumătate și se oprește cu degetul spre mine – probabil am avut o reacție de tensiune cauzată de primele ilustrații. Descoperă poza în întregime; de data asta avem o familie cu doi copii la picnic.

— O imagine fericită? Întreabă el.

Mă gândesc.

— Așa s-ar zice.

Sprijină de birou cotul brațului, cu poza spre mine, iar din cealaltă mână gesticulează a „haide”.

— Scoate tot, zice.

— Contează ce aduce clipa. Iar clipa următoare are întotdeauna puterea de a pune capăt oricărui fel de fericire.

Dau din umeri. Știu că așteaptă explicații despre cum văd lumea. Viața. Iar eu o văd cumva geometric – un loc cu forme vulnerabile, un spațiu plin de cubulețe spetindu-se în a-și proteja fiecare latură în parte, mereu în căutarea unei traiectorii cât mai favorabile. Ca un joc video în care scopul principal este să eviți *damage*¹ cât mai mult timp posibil. Și nu există victorie în jocul ăsta. Încă așteaptă, așa că adaug:

— Cancer. Alunecă în baie. Rămân fără bani, își pierd casa. Băiatul e luat la război. Fata... știm bine. Câte nu pot merge prost? Alege un număr între cinci și cincizeci de mii.

1. Vătămare, stricăciune. (lb. engl.)

— Dar viața trebuie să rămână pozitivă.

— Absolut.

Iarăși notează ceva.

— Ți-ar plăcea să-ți retrăiești copilăria?

— Aș prefera să nu. Copilăria este dulce ignorantă, o sală de așteptare spre realitatea dură. Și asta în cel mai bun caz.

Dr. Schwarz ridică o parafă din sertar și o izbește cu zgomot de carnetul din fața lui.

— Totul normal! Rupe pagina din carnet și mi-o înmânează: Pentru ce suntem aici să facem, fie vorba între noi.

— Poftim?

— Următorul! Ieșiți pe ușa cealaltă, vă rog.

Îi urmez indicația, fixând OK-ul de-o șchioapă de pe foaia albă. Nu scrie nimic altceva. Până să mă dezmeticesc, ușa se închide în spatele meu, iar în loc de podea calc pe iarbă. Foaia a dispărut.